

Column Kennismail Prinsjesdag van Hans Stegeman: Concrete plannen, onzekere uitvoering

Het is een traditie die nu al een aantal jaar aanhoudt: het belangrijkste nieuws op Prinsjesdag is niet de inhoud van het koffertje van de minister van Financiën, maar de ceremonie er omheen. Demissionaire kabinetten (2010, 2012), noodpakketten in verband met de economische crisis (2009) of de eerste begroting van een nieuw kabinet (2011) zorgen meestal niet voor de grootste verrassingen bij de aankondiging van de begroting. Dit jaar is het nog een graadje erger: niet alleen waren de plannen van tevoren al bekend, ook is het zeer waarschijnlijk dat ze niet worden uitgevoerd.

Wij hebben er dit jaar met Prinsjesdag voor gekozen om meer dan in voorgaande jaren onze eigen analyse te geven. Naast onze traditionele Themaberichten over de begroting en de gevolgen voor gezinnen en bedrijven hebben we een aantal aparte Themaberichten geschreven over de naar onze mening belangrijkste beleidsdossiers. Dan hebben we het over de zorg, het ontslagrecht, het MKB, pensioenen en de woningmarkt. Ook de eurocrisis zal heel wat hoofdbrekens blijven kosten. Dit om u ook een beeld te geven van wat de komende tijd in de politieke discussie tijdens de formatie een rol speelt.

Zoals blijkt uit het verhaal van de koningin, dat u al kende van het Lente-akkoord, staat ons volgend jaar weinig goed nieuws te wachten. Onder het mom van 'het moet van Europa' wordt in 2013 een aanzienlijke rekening bij gezinnen en bedrijven neergelegd. In de verkiezingsprogramma's wordt in de jaren daarna ook nog flink bezuinigd en op langere termijn hervormd.

Een beetje teveel van het goede. Een goed begrotingsbeleid begint met een behoorlijke ambitie om de zaakjes op orde te krijgen. Dat betekent niet streven naar een tekort kleiner dan 3%, maar naar minimaal een structureel begrotingsevenwicht. Langetermijnhoudbaarheid van de overheidsfinanciën is echter veel belangrijker dan al dan niet een tekort van 3% in 2013. Maar de prikkels liggen nu politiek verkeerd. Daar waar het niet volgend jaar voldoen aan de EU-criteria wordt weggezet als potverteren, ben ik van mening dat dat echt een non-discussie is. Als hervormingen op relatief korte termijn worden ingezet, met een stevige begrotingsdoelstelling, kan het juist helpen om volgend jaar de teugels even te laten vieren. Dat maakt het leven voor consumenten draaglijker, zorgt voor een iets minder somber economisch beeld op korte termijn en vergroot ook het draagvlak voor langetermijnhervormingen.

Het is te hopen dat dat langetermijnperspectief bij de formatie centraal staat. Want een iets minder kortetermijnbezuinigingsdoelstelling, gekoppeld aan een forse langetermijnhervorming is economisch veel verstandiger. Het is alleen jammer voor de koningin. Heeft ze de Troonrede weer voor niets voorgelezen.

Prinsjesdag,
18 september 2012